

Sygn. akt II Ka 372/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borek

Sędziowie: SSO Grzegorz Maciejowski

SSR del. do SO Anna Romańska (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Gronko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Marioli Zarzyki-Rzucidło i oskarżyciela posiłkowego J. N.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 października 2014 r.

sprawy **J. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 1 kk i art. 177 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygnatura akt X K 1351/13

I. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną,

II. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. S. – Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście i 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. **zasądza** od oskarżonego J. P. na rzecz oskarżycieli posiłkowych Ł. L. i J. N. kwoty po 420 (czterysta dwadzieścia) złotych tytułem wydatków związanych z występowaniem w postępowaniu odwoławczym ich pełnomocnika,

IV. **zwalnia** oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 372/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23 kwietnia 2014r. sygn. akt X K 1351/13 oskarżony J. P. w punkcie I został uznany za winnego tego, że w dniu 17 listopada 2012 roku około godz. 12.40 w miejscowości L., woj. (...), na drodze krajowej K – 9 nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując zespołem pojazdów składającym się z samochodu marki M. (...) nr rej. (...) i przyczepki lekkiej marki S. nr rej. (...) z prędkością wyższą od administracyjnie dozwolonej na danym odcinku drogi dla pojazdów takiego typu o 17 km/h oraz doprowadzając do nadmiernego obciążenia przyczepki, tj. przeładowania ładunkiem o 290 kg jak i do nieprawidłowego połączenia linki zabezpieczającej przyczepkę przed wypięciem z pojazdem M., w wyniku czego doprowadził do samoczynnego wypięcia się przyczepki i zjechania na przeciwległy pas ruchu, gdzie zderzyła się ona z

prawidłowo jadącym z przeciwnego kierunku ruchu samochodem marki D. (...) kierowanym przez K. N. (art. 20 ust. 3, art. 3, art. 66 ust. 3 prawa o ruchu drogowym) skutkiem czego nieumyślnie spowodował u pasażera samochodu marki D. (...) – J. N. obrażenia ciała w postaci urazu wielomiejscowego, wieloodłamowego złamania panewki biodra lewego, złamania żeber VI i VII po stronie lewej, stłuczenia płuc, złamanie rękodości mostka, złamanie wyrostków poprzecznych kręgów L 2 i L 3, rozerwanie krezki esicy i jelita krętego z krwiakiem pozaotrzewnowym, liczne otarcia naskórka wielomiejscowe, które to obrażenia spowodowały u w/w naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni (art. 157 § 1 kk) oraz u kierującej samochodem marki D. (...) – K. N. spowodował obrażenia ciała w postaci wielokrotnego, odłamowego lewostronnego złamania żeber z rozerwaniem opłucnej ściennej, krwotoku do obu jam opłucnych, stłuczenia obu płuc, rozerwanie śledziony, krwotoku do jamy otrzewnej, które to obrażenia stały się przyczyną zejścia śmiertelnego K. N., tj. przestępstwa z art. 177 § 1 kk i art. 177 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 177 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

W punkcie II na mocy art. 46 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego na rzecz J. N. obowiązek zapłaty kwoty 10.000 złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia.

W punkcie III zaskarżonego wyroku w oparciu o art. 42 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, zaś w punkcie IV na mocy art. 43 § 3 kk zobowiązano oskarżonego do zwrotu prawa jazdy w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Na podstawie art. 29 ust. 1 prawa o adwokaturze w punkcie V wyroku, zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. S. kwotę 988,92 złotych – w tym podatek VAT – tytułem nieopłaconej obrony z urzędu

W punkcie VI na mocy art. 627 kpk zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 11.981,75 złotych oraz na rzecz Ł. L. i J. N. kwoty po 504 złote tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego zaskarżając punkty I, II, III i VI, tj. w części dotyczącej orzeczonej kary, środków karnych oraz kosztów sądowych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary pozbawienia wolności tj. kary bezwzględnej pozbawienia wolności i środków karnych w postaci obowiązku zapłaty kwoty 10.000 zł na rzecz J. N. tytułem częściowego zadośćuczynienia, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, w sytuacji, gdy wystarczającym byłoby orzeczenie kary wnioskowanej przez obrońcę oraz prokuratora w połączeniu ze środkami karnymi. Nadto obrońca oskarżonego zarzucił naruszenie prawa procesowego, a to art. 624 § 1 kpk poprzez niezasadne przyjęcie, że uiszczenie kosztów sądowych w wysokości 11.981,75 zł nie będzie zbyt uciążliwe dla oskarżonego.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez orzeczenie kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, orzeczenie grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 20 zł, obniżenie obowiązku zapłaty na rzecz J. N. częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i orzeczenie obowiązku zapłaty na rzecz J. N. kwoty 6.000 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, obniżenia okresu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z okresu 3 lat na okres 1 roku, zwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych w całości za I i II instancję.

Obrońca oskarżonego z ostrożności procesowej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż kontrola instancyjna wykazała, że postępowanie w przedmiotowej sprawie prowadzone było w sposób zgodny z przepisami postępowania. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, ocenił dowody z uwzględnieniem dyrektyw przewidzianych w art. 7 kpk i na tej podstawie dokonał właściwych ustaleń faktycznych, nie kwestionowanych zresztą w apelacji.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji wydał orzeczenie w sposób prawidłowy przypisując oskarżonemu zarzucany czyn i wymierzając sprawiedliwe karę i środki karne.

Wymierzona kara, środki karne zakazu prowadzenia pojazdów oraz obowiązku naprawienia szkody odpowiadają stopniowi społecznej szkodliwości przypisanego czynu, stopniowi zawinienia, w szczególności kara i środek karny zakazu orzeczone za przestępstwo z art. 177 § 1 kk i art. 177 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk uwzględniają okoliczności popełnienia czynu, kiedy to oskarżony naruszył kilka zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym przekraczając prędkość dozwoloną w sposób znaczny, bo o 17 km/h, doprowadzając do nadmiernego obciążenia przyczepki, tj. przeładowania ładunkiem o 290 kg, jak i doprowadzając do nieprawidłowego połączenia linki zabezpieczającej przyczepkę przed wypięciem. Na każdą z tych okoliczności oskarżony miał wpływ. To on decydował o tym z jaką prędkością poruszał się kierowany przezeń pojazd, to on uczestniczył w załadunku przyczepki, to on dokonywał zapięcia przyczepki. Nie zasługują więc na uwzględnienie argumenty apelacji, że równie dobrze to inny z pracowników mógł dokonać tych czynności i kierować pojazdem.

Podkreślić należy, że pokrzywdzeni w żaden sposób nie przyczynili się do zaistnienia wypadku. Twierdzenie apelującego obrońcy, że przy prawidłowej ocenie wszystkich okoliczności, kara za przypisane przestępstwo powinna być orzeczona z warunkowym zawieszeniem, przede wszystkim ze względów wychowawczych, nie zasługuje na uwzględnienie.

Przestępstwo popełnione przez J. P. jest zagrożone karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności. Kara 1 roku pozbawienia wolności jest zatem karą wymierzoną blisko dolnej granicy zagrożenia, na co pozwoliła okoliczność uprzedniej niekaralności oskarżonego, fakt, iż oskarżony nie jest sprawcą zdemoralizowanym. Kara ta musi jednak stanowić dolegliwość dla sprawcy wypadku śmiertelnego, który naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w kilku istotnych aspektach. Wprawdzie Sąd I instancji ustalił, że oskarżony nieумыślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, jednak naruszył je w sposób wyraźny, lekceważąc podstawowe obowiązki w zakresie zachowania wymaganej ostrożności, przy zachowaniu których nie doszłoby do tak tragicznego w skutkach wypadku. Mając na uwadze te właśnie okoliczności zgodzić należy się z oceną Sądu Rejonowego, że brak jest przesłanek do warunkowego zawieszenia wykonania kary, gdyż nie sposób uznać pomimo uprzedniej niekaralności, że istniały i istnieją przesłanki do pozytywnego prognozowania o postępowaniu oskarżonego w przyszłości, a ponadto takie orzeczenie nie spełniałoby celów kary wskazanych w art. 53 kk.

Podkreślić należy, że Sąd odwoławczy w składzie orzekającym w pełni akceptuje poglądy, zgodnie z którymi, pomimo braku sformułowania w aktualnie obowiązującym art. 69 kk przesłanki ujemnej podobnej do tej z Kodeksu karnego z 1969 r. (który ustanawiał negatywną przesłankę, zakazującą stosowania omawianej instytucji, jeżeli przeciwko zawieszeniu wykonania kary przemawia wzgląd na społeczne oddziaływanie kary, czyli prewencję ogólną), orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary jest integralną częścią orzeczenia o karze, w którym sąd zobowiązany jest uwzględnić dyrektywy wskazane w art. 53 k.k., a więc i potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (podobnie SN w wyroku z dnia 14 czerwca 2006 r., WA 19/06, Orz. Prok. i Pr. 2006, nr 11, poz. 4). W istocie kara z warunkowym zawieszeniem (probacja) jest szczególną formą wymiaru kary, można powiedzieć samodzielną reakcją na przestępstwo (a nie, jak to ujmowano dawniej, modalnością wykonania kary). Musi zatem realizować wszystkie cele kary wskazane w art. 53, choć przepis art. 69 § 2 kładzie szczególny akcent na cele szczególnie-prewencyjne związane ze sprawcą.

Wskazać należy że orzeczona wobec J. P. kara bezwzględnej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat są wyrazem właściwej represji wobec oskarżonego, stanowią istotną i realną dolegliwość, jaką oskarżony powinien ponieść jako sprawca

przypisanego mu przestępstwa, jak również realizują cele prewencji szczególnej i ogólnej. Za Sądem Rejonowym wypada podkreślić istotną rolę oddziaływania społecznego tak wymierzonej kary i środka karnego w związku z nagminnością podobnych zachowań kierowców w transporcie drogowym.

Również orzeczony na rzecz J. N. obowiązek zapłaty przez oskarżonego kwoty 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia spełnia wymogi odpowiedniego wymiaru uzasadnionego zarówno z punktu widzenia dyrektyw wymiaru środków karnych jak i treścią art. 445§1 kc oraz art.446§4 kc. Podkreślić należy, że J. N. na skutek przestępstwa popełnionego przez oskarżonego utracił młodą żonę - matkę ich wspólnego małego jeszcze dziecka, oraz sam doznał poważnych obrażeń ciała. Niewątpliwie więc zakres jego cierpień moralnych jest ogromny, a orzeczony obowiązek dotyczy jedynie częściowego zadośćuczynienia i w tym zakresie oskarżony będzie w stanie ten obowiązek wykonać.

W tym miejscu zauważyć należy pewną niekonsekwencję oskarżonego, który wniósł o obniżenie orzeczonego zadośćuczynienia o 4000 zł, a jednocześnie wnioskował o wymierzenie grzywny w kwocie 2000 zł, nie dostrzegając potrzeby w pierwszym rzędzie zadośćuczynienia w jak największym stopniu krzywdzie doznanej przez pokrzywdzonego .

Nie zasługuje na uwzględnienie argument zawarty w apelacji, że pokrzywdzony mógłby łatwiej uzyskać zadośćuczynienie z polisy OC. Orzeczenie o środku karnym z art. 46§1 kk jest bowiem wyrazem nie tylko funkcji rekompensaty dla pokrzywdzonego, ale również wyrazem represji wobec sprawcy przestępstwa i w tym przypadku cele tego środka karnego zostaną zrealizowane poprzez obciążenie oskarżonego orzeczoną kwotą częściowego zadośćuczynienia, przede wszystkim zostanie zrealizowany cel wychowawczy, uwzględniający potrzebę umysłowania oskarżonemu, że to on bezpośrednio odpowiada za następstwa swojego czynu, w tym krzywdę doznaną przez J. N..

Podsumowując, zarzuty obrońcy byłyby skuteczne tylko wtedy, gdyby skarżący przekonał, że wymierzone oskarżonemu kara pozbawienia wolności i środki karne były niesprawiedliwe, bo rażąco surowe. Niesprawiedliwość kary i środków karnych musiałaby rzucać się w oczy w stopniu nie do zaakceptowania. Tak jednak nie jest w niniejszej sprawie. Orzeczenie o karze i środkach karnych w niniejszej sprawie nie należy do łagodnych, ale też łagodnym być nie może, na co wskazał Sąd Rejonowy i co zaakceptował Sąd odwoławczy.

Reasumując, apelacja obrońcy zarzucająca rażąco niewspółmierność kary i środków karnych jest niezasadna.

Niezasadne są również zarzuty i wnioski w zakresie dotyczącym obciążenia oskarżonego kosztami sądowymi. Sąd Rejonowy ustalił, że oskarżony J. P. ma 43 lata, posiada wykształcenie średnie, jest rozwiedzony i ma dwoje dzieci w wieku 17 i 18 lat, a więc na progu dorosłości, pracuje i z tego tytułu osiąga miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1.250 zł., ponadto jest właścicielem samochodu marki O. (...) z 1998 roku o wartości 2.000 zł., jest współwłaścicielem działki o pow. 830m² wraz

z domem częściowo wykończonym, jest właścicielem działek rolnych

o powierzchni łącznej 4 ha, a zatem jego sytuacja majątkowa i rodzinna, pomimo perspektywy odbycia kary pozbawienia wolności i orzeczonego zadośćuczynienia, pozwala mu na zapłatę kosztów sądowych chociażby w formie ratalnej i uiszczenie tych kosztów nie będzie dla oskarżonego zbyt uciążliwe.

Mając powyższe na uwadze Sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną (art. 437§1 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk), zasądził na rzecz obrońcy z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej (art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze), zaś oskarżonego obciążył na rzecz oskarżycieli posiłkowych kosztami udziału w postępowaniu odwoławczym ich pełnomocnika (art. 636 § 1 k.p.k.), zaś w zakresie kosztów postępowania odwoławczego na rzecz Skarbu Państwa zwolnił oskarżonego od ich zapłaty, uznając że z uwagi na znaczny zakres obciążeń finansowych wynikających z wyroku Sądu I instancji, uiszczenie dalszych kosztów sądowych byłoby zbyt uciążliwe dla oskarżonego (art. 624§1 kpk).